

Ik had in een persoonlijke mailwisseling al gereageerd op enkele reacties van Bieke. Ik begrijp goed dat eens de discussie publiek is, dat nog moeilijk te stoppen is. Ik kan mijn reacties dus meteen meegeven. De essentie is de methodologische kwaliteit van de studies.

- In de meta-analyse van Allen et al. worden de studies met leeftijd en leerjaarvergelijkingen niet op een hoopje gegooid (ik weet niet waarom je dat zegt). Ze maken daar in hun model expliciet een onderscheid tussen. Dat het daar gaat over Noord-Amerikaanse studies is uiteraard niet de reden om er meer belang aan te hechten, wel het feit dat het een kwantitatieve meta-analyse betreft die in mijn ogen goed is uitgevoerd. Op zich hecht ik ook niet meer belang aan de studies die in deze meta-analyse zijn opgenomen, maar vooral aan de bevinding dat naarmate de kwaliteit van de studie beter is, het effect minder negatief wordt. Ik zou niet weten waarom dat elders anders zou zijn. Ik hanteer slechts één criterium en dat is de kwaliteit van de studie. Ik ben niet speciaal voor zittenblijven, behalve dat je al dan niet zittenblijven niet zomaar kan voorstellen als een interventie die je binnen ons onderwijssysteem kan uitvoeren. Op het individuele niveau kan dat wel, maar zittenblijven echt in vraag stellen als fenomeen, zoals jullie doen, is meteen het in vraag stellen van het onderwijssysteem zelf. En daar zullen dan toch wel heel goede argumenten voor moeten zijn. Ik heb ze alleszins niet gevonden in jullie rapport.
- In de studie van Mieke is er wellicht in de leerjaarvergelijking geëxtrapoleerd, maar zeker niet in de leeftijdsvergelijking. In tabel 2 is te zien dat lees- en rekenvaardigheid in het eerste leerjaar gemeten werd en ook verderop in de tekst wordt dat vermeld. Dat staat gewoon in het artikel te lezen. Dat is meer dan reden genoeg om te besluiten dat de conclusies van deze studie ongeldig zijn. De initiële ongelijkheid van de twee groepen is gewoon een feit, welke reden daarvoor ook moge zijn, inclus de miraculeuze zomereffecten. Eind verhaal dus.
- Het aantal covariaten in de studie maakt weinig indruk, welke covariaten opgenomen werden is van belang. Het vorige punt maakt duidelijk dat ondanks al die covariaten de twee groepen initieel niet gelijk waren op vlak van schoolprestaties. Het is mogelijk dat de Goos-studie in de meta-analyse zou passeren als level-3 kwaliteit, maar helemaal zeker is dat niet als ik bij hen lees "students were defined as non-retained students who were similar in their cognitive abilities and/or academic achievement as retained students prior to the repeat year". Als dat klopt, dan komt de studie van Mieke niet eens in aanmerking en terecht.
- Als de betere studies een nul-effect opleveren en als je weet dat zelfs in die betere studies de kans groot is op een voor zittenblijvers negatieve bias, dan is het geen speculatie, maar een logische conclusie dat de kans groot is dat het reële effect positief is (zonder echter te weten hoe positief). Uiteraard moet het verder worden uitgezocht om zeker te zijn. Ik heb niet gezegd dat ik wist wat het effect van zittenblijven is, jullie hebben dat beweerd en kennelijk beweer je dit nog.
- Wat de kost is van zittenblijven lijkt mij pure speculatie zolang we niet weten wat de precieze effecten zijn van zittenblijven. Dat is dus een omgekeerde redenering.

groeten,

Wim

Prof. Dr. Wim Van den Broeck

Klinische en Levenslooppsychologie
Faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen
Vrije Universiteit Brussel
Pleinlaan 2 B-1050 Brussel

2013-11-12